

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inzerati petič vrsta 4.— Din; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2.— Din. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. «Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knaifova ulica šte. 5, pritličje. — Telefon šte. 304.

Poština plačana v gotovini.

Uredništvo: Knaifova ulica šte. 5, I. nadstropje. — Telefon šte. 34.

Vse možnosti sanacije upropaščene

Klerikalci so glasovali proti lastnim predlogom

Sinoči je bila zadnja možnost, da se popravi obupni proračun. — Klerikalci so sami predlagali nova poslabšanja in glasovali z radikalni proti vsakemu zboljšanju. — Odklonili so tudi svoje lastne zahteve.

Beograd, 3. februarja. Sinoči pozno popoldne je finančni odbor odobril celokupni proračun s finančnim zakonom ter tako dovršil svoje delo. Seja je trajala do 12 ter je bila silno burna. Predmet splošnih napadov so bili klerikalci, ki so dosedaj v finančnem odboru bili vedno najbolj glasni in velikobesedni, a so z vstopom v vladno pozabili na vse svoje dosedanje besede ter z naravnost mučno vneto pokopali vse izboljševalne predloge, ki so stremeli za izboljšanjem gospodarskega stanja, zlasti tudi v Sloveniji. Posebno mučen vtis je izzvalo, da so v imenu vladne večine baš oni predlagali nekatere spreminjavalne predloge, ki značijo še poslabšanje sedanjega stanja.

Tako je po njihovem predlogu bil reducirani državni prispevek za zavarovanje delavstva, ki znaša po zakonu 1 milijon Din na 250.000 Din in to v momentu, ko je SLS prevzela ministrstvo za socialno politiko.

Mirne duše so prešli klerikalci tudi preko treh kardinalnih zahtev našega gospodarstva in zlasti širokih kmečkih, obrtnih in delavskih slojev.

Glasovali so proti vsem predlogom za omiljenje neznosnih davčnih bremen, posebej so še pokopali odpravo, odnosno znižanje poslovnega davka, glede katerega so se nedavno vse naše gospodarske organizacije dvigale najostreje proteste.

Preprečili so tudi ukinjenje davka na ročno delo, proti kateremu so preje vodili v javnosti ljuto borbo.

Samostojni demokrati so stavili za sanacijo gospodarskih in socialnih razmer v državi okrog 40 predlogov, med njimi tudi take, ki so jih bili prej klerikalci sami predložili, a proti vsem so zastopniki SLS glasovali in jih pomagali upravit.

Posebno brezobzirno so se klerikalci ponašali tudi napram državnim nameščencem: glasovali so za zvišanje penzijskega roka na 15 let, izrekli so se proti izenačenju kronskih penzionistov in so tudi odklonili predlog, da se ukine

pod izgovorom poplave, od režima RR uvedena redukcija dodatkov državnih nameščencev. Niti eden predlog, pa naj je bil še tako upravičen in še tako potreben, da se omili gospodarska beda, zlasti na Slovenskem, ni bil od klerikalcev sprejet in s klerikalno pomočjo je vladna večina pokopala vsako možnost, da pridemo v doglednem času do bolj-ših razmer.

Postopanje zastopnika SLS je bilo tem bolj usodopolno, ker je bila večrajšnja seja finančnega odbora zadnja prilika, da se popravijo gorostasnosti novega državnega budžeta. Zgoditi se je moglo to s primernimi določbami v finančnem zakonu, a tudi reasumiranjem posameznih določb v budžetih ministrstev. Sedaj je ta prilika definitivno upropaščena in sicer po krivdi klerikalne stranke, ki se je večraj obnašala, kakor da so jo zapustili vsi dobri duhovi. Klerikalci so na ogorčenje proteste opozicije klavno molčali ali pa se izgovarjali, da so sedaj pač na vladi in ne morejo delati kar so preje govorili in obljubljali. Skušali so se tudi braniti s tem, da predlogi SDS niso »dovolj prešturani« akoravno so samostojni demokrati nekatere teh predlogov stavili celo v doslovni formulaciji svočasnih klerikalnih predlogov!

Na žalost se je SKS izrekla tudi proti vsem ukrepom za izenačenje davkov ter je zlasti pokopala predlog, naj se pripravi razširjenje srbskega davčnega zakona na vsa država. Ta predlog je imel predvsem namen za-ščititi, da se izenačenje davkov res v najkrajšem času izvede.

Demagogija SLS je bila sinoči do golega razkrinkana. Klerikalci so se pokazali v pravi luči: dokler so v opoziciji »vse za ljudstvo«, čim so stopili v vlado brezobzirno proti ljudstvu. Obračun z njimi je bil oster, a vse stranke, ne izvenzemski radikale, so jim ga iz srca privoščile. Odgovornost, ki jo je prevzela pred narodom SLS s sinočnim nastopom, pa ni zavidanja vreden

Demisija dveh ministrov

Ministra Trifunović in Vujičić sta takoj po prisegi demisijonirala, ker nočeta biti »ministra za vse«. — Ostra obsodba škodljive prakse.

— Beograd, 3. februarja. Odnosaji v vladi postajajo čimdalje težji, čeprav delajo radikalni in klerikalci z vsa silo, da učvrstijo položaj vlade. Podpora Nemcev vladi še ni sigurna, dr. Nikić pa slije ko prej kategorično odklanja vsako sodelovanje. Razum tega so se med radikali samimi pojavila nova nesoglasja. Včeraj sta demisijonirala ministri ver Miša Trifunović in ministar za pošte in brzojavo Milorad Vujičić.

Miša Trifunović je izjavil novinarjem po ostavki: »Mladi vse že včeraj, predno je vlada položila prisego, izjavila, da ne bova sprejela resorov, ki so nama bili dodeljeni. Ker pa je danes izšel kraljev ukaz, s katerim sem imenovan za ministra ver, moj prijatelj Milorad Vujičić pa za ministra po-

šte in brzojavo, sva poiskala predsednika vlade, da položiva prisego. Ko sva prisegla, sva takoj napisala ostavki in ju izročila Nikoli Uzunoviću.

Milorad Vujičić je temu še dodal: »Jaz sem mnenja, da je s pogostim premeščanjem ministrov iz resorov resor onemogočena vsaka kontinuiteta dela in zato tudi uspešno poslovanje v poslovnih ministrstvih. Kot ministar javnih del sem ravno pričel na temelju dolgoletnega izkustva izvajati gotove načrte. To je sedaj prekinjeno. Nato sem pričel delati na konkordatu, na kar sem bil zopet premeščen v novo ministrstvo pošte in brzojavo. Podal sem ostavko, ker sem s takim delom in postopanjem nezadovoljen.«

Nova pogajanja za rekonstrukcijo

Vlada sama priznava, da je v krizi

Zaupna, a brezuspešna pogajanja z Davidovićem in dr. Spahom. Kandidati za izpraznjena ministrska mesta.

— Beograd, 3. februarja. Najvažnejši moment, s katerim se pečajo politični krogi, je še vedno demisija obeh radikalnih ministrov Miše Trifunovića in Milorada Vujičića. Predsednik vlade, Nikola Uzunović, je danes poizkušal, da ju pregovori in da ju pripravi do tega, da ponovno prevzmeta odložene portfelje, njegova prizadevanja pa so ostala brezuspešna. Oba ministra vztrajata pri svoji ostavkah. Kot najresnejši kandidat za ministrstvo ver se imenuje dr. Voja Janjić, za ministrstvo trgovine dr. Velja Popović, za ministrstvo pošte in brzojavo pa pošlaš nec Dragiša Leovac. Popović in Leovac doslej še nista bila ministra.

Drugi zanimivi moment današnjega dopoldneva je bil zaupen poizkus predstavnikov vlade, da stopijo v zvezo z demokratsko zajednico v svrlo pogajanja za eventualno rekonstrukcijo vlade. V tem pravcu sta bila storjena dva poskusa. Na eni strani se je pogajal Boža Maksimović z dr. Kumanudijem, na drugi dr. Korošec s predsednikom

IMO dr. Spaho. Pogajanja so ostala brez uspeha.

V predsedništvu vlade se je vršila ob 10. konferenca radikalnih ministrov, nakar je ob tridesetih na 12. predsednik vlade Nikola Uzunović odšel na dvor, kjer je bil sprejet v avdienci. Po avdienci je odgovoril novinarjem na vprašanje kaj je novega: »Popoldne bo seja vlade, pa bomo videli.«

Minister za šume in rudnike dr. Krsta Miletić je izjavil, da danes še ne bodo zasedena izpraznjena mesta.

Nemec postane trgovski minister?

— Beograd, 3. februarja. Kakor se v parlamentu govori, žele Nemci dobiti v novi vladi kak resor, da bi na ta način postale obveze napram nemškemu klubu stvarnejše. Nemci opozarjajo na primer Češkoslovaške, kjer so nemški ministri zasledili zelo važne resore. Ni izključeno, da bodo Nemci zahtevali in dobili ministrstvo trgovine in industrije. Za to mesto bi kandidirali svojega voditelja posl. dr. Krafta.

Važne spremembe v diplomaciji

— Beograd, 3. februarja. Kralj je podpisal ukaz o obsežnih diplomatskih premeštvah. Za poslanika v Berlinu je imenovan dosednji poslanik v Rimu Živojin Balužić. Na njegovo mesto v Rim pride dosednji poslanik v Sofiji Milan Rakić. Za pomočnika zunanjega ministra je imenovan Jovan Marković, dosednji poslanik v Budimpešti. Za direktorja administrativno-pravnega oddelka je postavljen dosednji generalni konzul v Bukarešti Ranko Mitrović, za direktorja konzularno - trgovskega oddelka dosednji generalni konzul v Düsseldorfu Aleksander Bodi. Za generalnega konzula v Budimpešti pride dosednji konzul v Celovcu Vasilje Protić, za generalnega konzula v Gradcu tajnik ministrstva Milutin Marković, za generalnega konzula v Düsseldorfu dosednji direktor v ministrstvu Brana Marković, za generalnega konzula v Pragi svetnik poslanstva v Rimu Konstantin Fotić, za generalnega konzula v Münchnu direktor v ministrstvu Jovan Milanković, za generalnega konzula v Berlinu svetnik poslanstva Steva Pavlović, za generalnega konzula v Bukarešti generalni konzul v Pragi Stevan Rašić.

PRIPRAVE ZA OBLASTNO SKUPŠČINO V ZAGREBU

— Zagreb, 3. februarja. Zagrebška oblastna skupščina bo zborovala v veliki saborni dvorani, kjer je zboroval nekdanji hrvatski sabor. Na prvem zasedanju bo veliki župan najprej prečital ukaz Nj. Vel. kralja o izrednem zasedanju oblastne skupščine, nakar bo podal obširen ekspozé o zagrebški oblasti.

POŠTARJEVA HČI

Najboljši ruski filmski umotvor najnovejše dobe. Krasní igralci in neprekosljivi v svoji umetniški igri.

Predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

KINO MATICA

Prva pogajanja z Rusijo?

Budimpešta, 3. februarja. Diplomatični krogi so doznali, da je minister zunanjih poslov Valkov prejel šifrirano brzojavko madžarskega poslanika v Berlinu, v kateri se mu poroča, da bo novi jugoslovenski poslanik v Berlinu Balužić takoj po svojem prihodu obiskal ruskega poslanika v Berlinu. Madžarski diplomatični krogi trde, da je to treba tolmačiti kot prvi korak k rusko-jugoslovenskemu zblizanju. Minister zunanjih poslov Valkov je pozval madžarskega poslanika v Berlinu, da pride v Budimpešto in da mu o tej stvari osebno poroča.

EKSPAZE ZUNANJEGA MINISTRA

— Beograd, 3. februarja. Kakor se doznava iz okolice zunanjega ministra dr. Perića, bo ekspozé o zunanjih politikah dr. Perić podal v narodni skupščini okoli 20. t. m.

ČETRTURNA STAVKA V AVSTRIJI

— Dunaj, 3. februarja. Vodstvo parlamentarnega kluba avstrijske socialdemokratske stranke je odredilo četrti urno stavko v protest avstrijskega prebivalstva in delavstva proti dogodkom na avstrijsko-madžarski meji, kjer je bil oddelk avstrijske republiške garde obstrlejevan od nasprotnikov republikanskega režima. Četrturna stavka je pričela točno ob 11. in je trajala 15 minut. Pričetek stavke so naznanile parne sirene v tvornicah. V dvornem gledališču se je pravkar vršila generalna skušnja, ki je bila tudi za 15 minut prekinjena. Iz vseh krajev Avstrije poročajo, da je potekla stavka popolnoma mirno.

POPLAVE V AMERIKI

— Newyork, 3. februarja. Iz Arkanzasa prihajajo poročila o strahovitih poplavah. Reke so preplavile bregove ter upropastile veliko število bogatih naselbin. Valovi so odnašali hiše in druga poslopja. Dosedaj pogrešajo nad 100 oseb. Nad 2000 beguncev se je rešilo v hribe, kjer kampirajo na prostem.

Kulminacija ljubljanskega predpusta

Okrog 10.000 ljudi na plesih, zabavah in v gostlinah. — 300.000 dinarjev izdatkov.

Nekaka sredina letošnjega dolgega predpusta, še bolj pa prvi dan v mesecu, sta povzročila, da so bile v torek večer vse predpustne prireditve v Ljubljani zelo dobro obiskane, čeprav jih je bila cela vrsta. Rekord je odnesel «Lovski ples», v smoteno in stilno dekoriranih prostorih Tabora, kjer se je zbralo nad 2000 ljudi, med njimi izredno mnogo deželanov. Ples je vnovič utemeljil svojo popularnost in ljubljenski in se je razvil med sviranjem dveh godb v neprislusno živahno lovsko rajanje.

V Narodnem domu so plesali socialistični železnikarji, katerih se je tudi zbralo prav lepo število in so se v rdeče dekorirani dvorani prav prijetno zabavali. — V Unionu so priredili svoj ples podoficirji, katerim se je konkurenca drugih prireditev poznala k sreči mnogo manj, kakor se je bilo bati; vsekakor pa bi udeležba še bolj odgovarjala važnosti in upoštevanju podoficirskega zbora, ako bi se ples vršil na kak drug večer. — Invalidi so imeli pustno zabavo pri Jernejčku na Sv. Petra cesti, pri Mikliču v Kolodvorski ulici državni služitelji, v Kazini pa je priredila maskarado kolestarska litirja.

Vsak deseti ljubljčan je bil na eni izmed teh prireditev, približno toliko je dajalo duška svojemu veselju nad »prvim« v gostlinah in vinskih kletih, polne so bile kavarn, skoro razprodani kinematografi. Torek je dosegel v letošnji zimski sezoni rekord veseljačenja, ki mu bo enaka morda le še bilanca pustnega večera. Ljubljanci so ta večer žrtvovali za svoje razvedrilo okrog 300.000 Din.

Občni zbor „Kolesarskega društva Save“

V gostilniških prostorih Frana Kavčiča na Privozu se je vršil večeraj dopoldne občni zbor kolesarskega društva »Save«. Številna udeležba je pričala o velikem zanimanju za kolesarski sport in društvo, ki je danes številno skoro najmočnejši kolesarski klub v Sloveniji.

Zborovanje je otvoril predsednik g. Fran Batelj, ki je pozdravil vse navzoče, uvodoma se je spominjal med letom preminulih članov, v nadaljnjem svojem govoru pa se je zabavalit tvrdkam, ki so družstvu darovale tepe darila in tako bistveno pripomogle k njega procvitu. Omenil je tudi ustanovitev Zveze slovenskih kolesarskih društev, ki ima dosedaj članjenih že pet klubov.

Iz tajskega poročila je posneti, da je želo društvo v preteklem letu 208 rednih, 63 podpornih in 14 ustanovnih članov ter 53 članic. Preteklo leto je bilo tudi izredno bogato na raznih sportnih in družabnih prireditvah. Omeniti je kolesarske dirke v juniju na igrišču litirje, dalje izredno uspešno dirko St. Vid — Kranj in dirko Šiška — Kranj — Tržič v septembru. Društvo je priredilo tudi več prirsčnih in dobro obiskanih izletov.

Blagajniško poročilo je podal g. Dolenc. Predsednik je med sluhajnostmi omenil, da je dobil vabilo na izredno glavno skupščino Kolesarskega Saveza, ki bo februarja v Zagrebu. »Save« se udeležiti skupščine, ker želi več stika z bratskimi društvi in ker se zaveda, da je edino v slogi moč. — V odbor je bil za podpredsednika izvoljen g. Štralič.

Nato se je razvila animirana zabava s srečanjem za klubski krog in dres ter razna druga darila.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA

Devize: Dunaj 801—804, Berlin 13.485—13.515, London 993.50—998.50, Italija 243.44—245.44, London 273.95—276.75, Newyork ček 56.75—56.94, Pariz 223.75—225.75, Praga 168.25—169.05, Curih 10.94—10.97. — Valute: dolar 56.05—56.25.

Efektii: 7% invest. pos. 1921 83.50, 83—83.50, 2½% drž. rente za ratnu Stetu 335, 334—335, Ljubljanska kreditna 149—150, Hrv eskomptna banka 105—107, Kreditna banka Zgb. 106—110, Hipotekarna banka 63.50—64, Juzobanka 102—103, Prastrediona 940—945, Drava dd. Osijek 465—500, Sečerana Osijek 310—530, Isis 49—50, Gutman 250—300, Slaveks 118—140, Stavonija 35—37, Trboveljska 385—390, Union paromlin 310—0, Agraria 50—0.

INOZEMSKA BORZE.

Curih: Beograd 9.135, London 25.215, Milan 22.20, Newyork 519.50, Pariz 20.45, Praga 15.40, Dunaj 73.30.

Trst: Beograd 44.95, London 113.375, Curih 410.80.

Burna seja finančnega odbora

Izredno mučna in poniževalna vloga SLS. — Nekdanji glavni klerikalni proticentralistični šlagerji so sedaj le «neresna demagogija». — Proračun in finančni zakon sprejeta.

— Beograd, 3. februarja. Seja finančnega odbora, ki se je začela večeraj ob 5. uri popoldne, je bila tako od strani opozicije kakor od strani vlad, večine dobro obiskana. Ze po otvoritvi seje je prišlo do prvega mučnega prepira. Poslan. KSK Hadžiomani je protestiral proti temu, da je bila sklicana seja finančnega odbora prej nego je bila Narodna skupščina obveščena o sestavi nove vlade. Predsednik finančnega odbora dr. Radonić odgovarja, da je sklicati se radi nujnosti poslov. Poslanec demokratske zajednice Timotijević izjavlja, da je seja finančnega odbora protizakonito sklicana, ker poslanecem še ni uradno znano, kaj se je dogodilo od zadnje ostavke vlade. Kako je mogoče sklicati sejo finančnega odbora, na kateri se pretrsa tako važen finančni zakon, dočim je znano, da sta tekmu večerajšnje dne dva nova ministra že zopet podala ostavki. Predsednik Radonić odgovarja, da je prejel vest o zaprisegi nove vlade od merodajnih činiteljev; izpraznjena ministrstva bo zastopal finančni minister.

Nato je zavzel mesto vladnega poročevalca poslanec SLS Fran Smodej. V tem trenutku je nastal v sobani velik smeh. Znano je namreč, da je poslanec Smodej spadal med najbolj sogorbenet predstavnikov opozicije v finančnem odboru. Usoda je hotela, da se je moral iz opozicijskega preko noči izpremeniti v zagovornika tajskega finančnega zakona in proračuna, ki pa je tekem večerajšnje dne dva nova ministra že zopet podala ostavki. Predsednik Radonić odgovarja, da je prejel vest o zaprisegi nove vlade od merodajnih činiteljev; izpraznjena ministrstva bo zastopal finančni minister.

Nato je zavzel mesto vladnega poročevalca poslanec SLS Fran Smodej. V tem trenutku je nastal v sobani velik smeh. Znano je namreč, da je poslanec Smodej spadal med najbolj sogorbenet predstavnikov opozicije v finančnem odboru. Usoda je hotela, da se je moral iz opozicijskega preko noči izpremeniti v zagovornika tajskega finančnega zakona in proračuna, ki pa je tekem večerajšnje dne dva nova ministra že zopet podala ostavki. Predsednik Radonić odgovarja, da je prejel vest o zaprisegi nove vlade od merodajnih činiteljev; izpraznjena ministrstva bo zastopal finančni minister.

katerimi so bili tudi nekateri, ki sta jih doslovno prevzela od SLS. Predlogi SDS tvorijo v svoji celoti popoln gospodarski sanacijski program. Tako predlog o izenačenju davkov potom razširjenja srbskega davčnega zakona na celo državo, predlog o ukinjenju dohodarine, predlog o postopni odpravi davka na poslovni promet, predlog o podaljšanju neredbe o davčnih oprostitvah za nove hiše, predlog o olajšanju gostilniških taks, predlog o znižanju 500% doklade in 30% linearne doklade, predlog o ukinjenju davka na ročno delo, predlog o preklicu redukcije uradniških doklad itd. Kot rečeno, so neke predloge, ki sta jih poslanca SDS predložila, svojčas poslanci SLS uporabljali za hujskanje naše javnosti proti »nasitnemu centralizmu«. Na veliko začudenje prisotnih poslancev pa je izjavil predsednik finančnega odbora v imenu večine, naj se o teh predlogih ne glasuje sedaj, ker jih je treba predvsem proučiti. Predlogi naj se šele natisnejo in porazd'e poslanecem v svrhu študija, v razpravo pa naj pridejo — v plenumu!

Ta prozorni poskus izigrati sklepanje ter oprostiti vladno večino odgovornosti, se ni obnesel. Poslanci SDS so pristali, da se seja finančnega odbora prekine, ako hoče imeti vlada čas za proučevanje njihovih predlogov ter čez par dni nadaljuje. S to svojo izjavo so naglajali vladno večino, da se je raje odločila za takojšnjo rešitev. Pri glasovanju so klerikalci glasovali proti vsem predlogom za omiljenje gospodarske krize, kar je izzvalo v odboru ogorčenje in burne prizore. Radikalni so z očividnim dopadanjem gledali obračun z demagogijo SLS.

Finančni odbor je z glasovi radikalov in klerikalcev sprejel finančni zakon ter odobril proračun v celoti. V plenumu Narodne skupščine prične proračunska debata 7. ali 8. t. m.

M. Zarnik: 18 Narodni mučenik Pepe Škrjanc Pohleven epos v 18 različno dolgih spevih.

Brna je žival selivka. Odkod prihaja k nam, ni znano. Prikaže se pa samo v Ljubljani in samo na pustni torek popoldne. Še pred pekelnico navadno pogine ob kakšni krčmi, ker menda ne prenese vinskega duha, ali so pa naši kraji iz premrzli. Takrat tudi od sebe da požrtga moža, katerega potem prijatelji z vinom, klobasami, krofi in drugimi dobri rečmi krepčajo.

Cunjarjev Franc je bil mesarske zlahte, pri kateri je tudi hlapčeval. Dole sraga nepočasnih las so mu bile položene v čelo in že osivle. Sinje lice je izpričevalo velikega sovražnika vode. Višnjevkasti nos, kumara, mu je visel čez usta, debela spodnja ustna pa se mu je tudi povešala in mahala iz profila, kakor bi čakala, da vjame nos, če pade doli. Pod polžastimi, solznimi očmi je imel debele vreče Sicer pa trden, plecat in nevisok človek. Njegova glava, obraz sta spominjala nekaj na starorimskega vojskovodjo in politika Marija.

On je bil dolga leta eden glavnih nosilcev brne za kako mesarsko skupino mask s »forštata«, t. j. s Šentpeterske ceste.

Nekoč se je pa že na pustno nedeljo tako naklesal, da še v torek ni mogel na nogah obstati. Tedaj je nekdo porinil Pepeta na to odlično mesto, kakor telegrafirajo v operi po kateregakoli doslednega gosta, če tenor nenadno ohripne, kajti trgal se ni nihče za mesto nosilca brne. Žival je bila precej težka in pod kocom ali kožuhom sopsi in se potiti ni bilo zabavno.

Pepe je izvrstno debitiral. Brna se je z odprtim žrelom zaletavala proti hišnim vratom, da so otroci in dekleta cvileč bežali v veže, je plesala in se vrtela ter tulila. Maškara, ki je imela na glavi star cilinder, čez obleko pa primerno nabasan ospeteli najdebelejši gospe mesarice, njen »junteriat« (spodnje kiklo) iz rdečega, križastega porhenta, na nogah pa škornje, je vodila brno za vrat na vrvi. Od časa do časa je brna dobila v spodbudo par udarcev z brezovo metlo čez hrbet. Druge maškare so rjevoce rogovile okolo te glavne figure.

Tako je Pepe robotal, krepčan s požirki žganja, vse zimsko popoldne. Celo okrog Zvezde je smel korakati s svojo skupino, toda le trikrat. Več ni dovolil tedanji močnejši komandant policajev, ki je nosil silno visoke pete in hodil v svoji uniformi okolo kakor petelin. S svojo črno špansko brado in kratkim kljukastim nosom, ki je z divjimi očmi vred živo spominjal na sovo uharico, je

bil podoben braziljskemu generalu, dasi je med narodom vžival neodlično ime Koritarjevega Janeza.

V Zvezdi je bil namreč na pustni torek velik »korsor«, ljudje boljši stanov so promenirali in se obmetavali s skeletnim konfetijem iz pobarvanih žitnih zrn; igrala je vojaška godba in s kazinskega balkona je nemško meščanstvo metalo pomaranče dom med vrvečo in za rumene sadove tepočo se mladino, ki je po starem običaju imela šole prosto popoldne. Celo uradi so bili od popoldne dalje zaprti Kurentu naljubno!

Konec koncev Pepetovega brnovanja je bil velik pretep v Selenburgovi ulici. Pozno zvečer se je privabila dotična družba maškar iz Čitalniške veže nasproti Kazini. Hoteli so še k »Šnodelj-birtu«. To je bilo tam, kjer je danes dvonadstropna hiša poleg Kazine. Ob cesti je bila meter visoka ograja iz lat z vratici, skozi katero se je čez prazen svet šlo v ozadje, kjer je bila mala, a radi finih stvari slavna gostilna. Včasih si je pri »Šnodelj-birtu« napravila kavališka družba zajutrek ali večerjo, pri kateri ni manjkalo jastogov in šampanjca.

Na kazinskem vogalu je stala živahna nemška družba, ki se je tudi preveč navžila pustnih dobrot. Ko so zagledali iz Čitalnice jadrajče maškare, je eden zaklical: »A da schauts, da kommen ja alle die windischen Pervaken daher!«

To je bilo toliko, kakor vojska. Maškare so skočile tja, nekaj Nemcev je zbežalo v kazinsko kavarno, nekaj pa je bilo odrezanih in so morali v Selenburgovo ulico. Ker je bil pa del maškar že tudi tam, so bežeči v svojem strahu začeli skakati in lezli čez remeljne na Šnodelj-birtovo dvorišče. Slovani za njimi, z odtrganimi remelji. In je bila borba, krič in vik, dokler ni prihitelo nekaj stražnikov, ki so par maškar še dosegli in jih odvedli v rotovške špekhamre.

Stvar je imela dve vlažni posledici. Pepe je, odet v brno, s svojim gonjačem bil že na Šnodelj-birtovem dvorišču, ko so buknile sovražnosti. Bil je najbolj pijan in že čisto apatičen. Zato ga je gonjač kratkoma z brno vred prislonil ob zid in stekel tovaršem na pomoč.

Pepe je izpod brne zdrknil na tla in zaspal. Ko so šli zadnji gostje od Šnodelj-birta, so ga našli poleg prevrnjene pošasti. Brno je gostilna spravila. Čez bo že kdo ponjo prišel. Toda kaj s Pepetom, da na dvorišču ne zmrzne? Zbuditi ga ni bilo moč.

Veseli gostje so ga prenesli v prazno kamro in pri dobro jim poznanem lastniku tedanjega pogrebnega podjetja so mu naročili vse drugo.

**Al si že vpisan
v volilni imenik?**

To in ono

Usodna cesta

Iz Chuchla v Zbraslavo na Češkem vodi gladka ravna cesta, ki spada med najlepše ceste v CSR. Ta cesta je avtomobilistom in motociklistom zelo nevarna. Lani je zahtevala več človeških žrtev in letos se je pripetila na nji že druga smrtna nesreča. Pred 14 dnevi se je ubil mladi tovarnar Vydra, ki je vozil po cesti z motociklom tako naglo, da pri mostu ni mogel zaviti pravočasno v stran. Zaletel se je z vso silo v most ter si razbil glavo.

V nedeljo zvečer se je peljala v Zbraslavo večja družba. Cesto je pokrivala tenka plast snega, kar bi moralo opozoriti šoferja, naj vozi previdno. Toda šofer se za sneg ni zmenil. Pogнал je avto z največjo brzino. Blizu vasi Lanovice je avtomobil spodrslil in se zaletel v bližnjo hišo. Udarca je bil tako močan, da je obležala soproga uradnika Čalka na mestu mrtva. Inženjer Wurm si je zlomil levo nogo, nadporočnik Pulkrabek in ga. Soukupo sta zadobila težke notranje poškodbe.

Ga. Čalkova je bila znana kot velika ljubiteljica jahalnega sporta. Lani se je udeležila vseh dirk in dosegla lepe uspehe. Pri nekaterih dirkah je odnesla prvo, odnosno drugo nagrado. Njena tragična smrt je vzbudila med sportniki splošno sočutje.

Nazadovanje porodov v severni Evropi

Splošno je znano, da je število porodov v zadnjih 20 letih v Franciji takoj padlo, da presega povprečno samo za 60-80.000 število smrti. Mnogi ne vedo, da so nekatere države severne Evrope v tem pogledu še na slabšem. V Franciji je znašalo število porodov l. 1901 — 910.000, l. 1913 — 790.000 in l. 1925 — 768.000, tako da je odpadlo na 100 prebivalcev povprečno l. 1901 22,3 %, l. 1913 18,9 % in l. 1925 18,7 % porodov. V Nemčiji je znašalo to razmerje 35,7, 27,5 in 20,5 %, v Belgiji 29,4, 22,4 in 19,6 %, v Danskem 29,7, 25,6 in 21,1 %, v Angliji 29,0, 25,0 in 18,6 %, na Norveškem 29,6, 25,2 in 19,8 odstotka, na Švedskem 27,0, 23,1 in 17,5 %, v Švici 29,1, 23,1 in 19,3 %.

Iz teh podatkov je razvidno, da je število porodov v Angliji in na Švedskem še bolj padlo kot v Franciji. Tudi v Nemčiji so porodi rapidno nazadovali. Zanimivo je, da število porodov v Franciji l. 1913-1925 ni tako padlo kakor v drugih državah, dasi je izgubila Francija v svetovni vojni naj-

več mladih mož. Vzrok je ta, da je Francija zadnja leta nudila mnogim rodbinam izdatno denarno podporo. Narodna skupščina je sprejela več zakonov o podpiranju siromašnih rodbin in mnogi francoski veleindustrijalci dajejo svojim delavcem poleg plače še posebne rodbinske doklade. Poleg tega dobi mati številnih otrok državno odlikovanje in uživa splošen ugled, do čim je bila njena plodnost pred vojno predmet zasmehovanja. Ti ukrepi so nazadovanje porodov v Franciji skoraj popolnoma ustavili. V nekaterih okrajih je število porodov zadnja leta celo poskočilo.

Sledovi davnih umorov

V avgustu l. 1918. se je vračal neke temne noči B. Prochazka iz Obedkovic na Moravskem od svojega brata. Naenkrat je zaslišal ob cesti stokanje. Ko je stopil v cestni jarek in posvetil z žigalico, je zagledal onesvečenega mladeniča, malo dalje pa drugega neznanca, ki je še kazal znake življenja. Prochazka se je vrnil hitro v Obedkovic, kjer je poklical svojega brata in župana ter prepeljal z njuno pomočjo ranjena mladeniča v bližnjo vas k svojim roditeljem. Tu so spoznali, da sta ranjena domačina Rihošek in Foltynček. Oba sta še isto noč v naročju svojih roditeljev umrla. Orožniki so Prochazko za samaritanski čin aretirali in ga obdolžili dvojnega umora. Sele po temeljiti preiskavi je bilo kazensko postopanje proti njemu ustavljeno.

Letos po novem letu je začel širiti delavec Olejšek po vasi vest, da ve, kdo je l. 1918. oba mladeniča umoril. V dokaz svoje trditve je kazal tudi nož, s katerim se neznan morilec svoji žrtvi zaklali. Vest se je naglo širila in orožništvo je Olejška zaslišalo. Izkazalo se je, da sta potrkala usodne noči na vrata njegovega stanovanja domača fanta Foks in Kubinec. Oba sta bila zelo razburjena. Hlače sta imela okrvavljene. Olejšek ju je vprašal, od kod kri na njih hlačah, toda odgovora ni dobil. Prenečila sta pri njem in zjutraj sta pri zajtrku priznala dvojni umor.

Na podlagi Olejškov izpovedi so orožniki oba fanta aretirali. Morilca sicer priznavata svoj zločin, izgovarjata se pa, da nista imela namena umoriti Rihoška in Foltynčka, marveč sta čakala ob cesti na dva druga mladeniča, s katerima sta imela stare račune radi nekoga dekleta. V temi sta se zmotila in napadla nedolžni žrtvi.

Če cigan kupuje konje

Med cigani tvorijo konjski mešetarji posebno skupino. Vživajo dvojnili sloves, da ti prodajo najstarejšega in najslabšega konja kot najboljšega blago. Znano je, da znajo opiliti konjem zobe, ostriti grivo, naravnati kopita, če potrebno celo spreminiti barvo konja. So pa med njimi seveda tudi pošteni, ki kot ljubitelji konj prodajajo res le najboljše blago. Toda ti so v tako neznatnem številu, da ne morejo zabrisati slabega glasu ciganskih konjskih mešetarjev. Dasi je konjskim kupčevalcem vse to dobro znano in so pri kupcih s cigani skrajno previdni, vendar le tuintam kateri nasede. Tako se je zgodilo tudi posestniku Marku Čaji v Sikirevcih, ki je prodal nekemu ciganu dva konja za 12.000 Din. Cigan mu je mesto denarja zastavil 20 velikih in 10 malih dukatov. Dogovorila sta se, da mu prinese v 14 dneh denar, v nasprotnem slučaju pa lahko Čaja vnovič zastavljen dukate. Ker cigana v dogovorjenem času ni bilo več nazaj in je zaman čakal na svoj denar, se je Čaja te dni napotil v Zagreb, da proda zastavljene dukate. Nič hudega sluteč je stopil v prvo banko ter prosil naj mu dukate po trenutnem kurzu zamenjajo. Banka pa je zamenjavo odklonila, ker se je takoj ugotovilo, da je kmetič ciganu prav pošteno nasedel. Dukati namreč niso bili pravi, marveč pristnega ciganskega izvora. Cigan jih je napravil iz navadne pločvine ter samo na zunaj nalahno pozlatil. Ogoljufani kmet je cigana sicer ovadil, toda malo verjetno je, da bo kedaj prišel do svojega denarja.

MAKULATURNI PAPIR

à Din 5.—

prodaja uorava »Slov. Naroda«.

Preobrat v izdelavi terminskih koledarjev!

Neznaten trošek za dolga leta! Praktično! Pregledno! Zanesljivo! Jaz ne pozabim nič! Hvala! ORGANIZATORJU! — Beležni in terminski koledarji »Organizatorja« je tako neobhodno potreben, enostaven in praktičen, da bi ne smel manjkati niti v najmanjšem niti v največjem obratu ali uradu! — Prinaša beležko o pravem času. Enkratni trošek se vam tisočkrat izplača. — Zahtevajte poseben prospekt. Cena kompletne garniture Din 90.— franko. — Edini proizvajalec: »ORGANIZATOR«, družba z o. z., tvornica pripomočkov za organizatorično tehniko in umno gospodarstvo, CELJE-LAVA 9.

33.L

V globoki žalosti naznanjam vsem prijateljem in znancem prežujočo vest, da je moja nadse ljubljena hčerka, gospa

Marija Klavara roj Gorjup

poštna uradnica

danes ponoči po kratki in mučni bolezni v 28 letu svoje starosti, previdena s tolažili sv. vere, v bolnici Križniškega reda v Ormožu mirno v Bogu zaspala.

Pogreb blage pokojnice se je vršil 3. februarja ob 15. uri izpred hiše žalosti na župno pokopališče pri Sv. Lenartu v Slovenskih Goricah.

Sv. maše zadušnice se bodo brale 4. februarja v župnih cerkvah pri Sv. Lenartu v Slov. Goricah in v Ormožu.

V Ormožu, dne 1. februarja 1927.

Zalujoča mati Marija Dimnik.

ZAHVALA.

Povodom smrti našega preljubega, nepozabnega očeta, tasta, starega očeta, vladnega svetnika, ravnatelja

Franca Wieshallerja

smo sprejeli od vseh strani toliko izrazov odkritega sočutja in sožalja, da nam ni mogoče vsakemu posebej se zahvaliti. Radi tega izrekamo tem potom vsem svojo prisrčno in globoko zahvalo, zlasti pa spremljal življenjsko delo pokojnega z velikodušno požrtvovalnostjo, mestni občini ljubljanski in njenemu zastopniku g. dr. A. Jegliču, ki je spremljal življenjsko delo pokojnega z velikodušno požrtvovalnostjo, mestni občini ljubljanski in njenemu zastopniku g. dr. A. Mecingerju za vso ljubezen in naklonjenost, prosvetnemu inšpektorju g. dr. Drag. Lončarju, za ganljive poslovilne besede, zastopnikom ljubljanskega vseučilišča, slav. prof. zboru II. drž. gimnazije, pevskemu zboru Glasbene Matice za pretresljivo petje, stanovskim tovarišem, zastopnikom uradov in vsem drugim, ki so spremenili nepozabnega pokojnika na zadnji poti in počastili njegov spomin, ter okrasili njegovo krsto s prelepim cvetjem.

Ljubljana-Dunaj, 2. febr. 1927.

Zalujoči ostali.

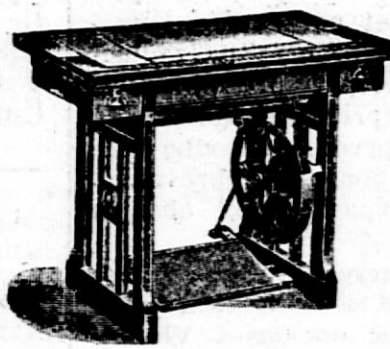
Edino najboljša darila so:

Josip Petelinca GRITZNER

in protini stroji - Dubied

Vajniške cene. — Tudi na obroko. — Večletna garancija. — Natovne še opreme.

LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 1. Poleg Prešernovega spomenika za vodo. Telefon 910.

Ne zamudite ogledati si najlepši film te seziije, prekrasni, originalni in sovjetski

Rusiji izdelani velicilm

Poštarjeva hči

ki je dosegel pri popolnoma razprodanih predstavah kolosalni uspeh.

Predstave ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9.

Predstave ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9.

Sijajni so in neprekosljeni v svoj umetniški igri slavni ruski igralci Ivan Moskvin, Vera Malinovskaja, B. Tamarin, Tihomirov in drugi. — Prekrasna igra, izvrstna režija. — Originalni naravni posrečki iz dalne Rusije. — Kraska godba prvovrstnega umetniškega orkestra pri vseh predstavah.

Elitni Kino Matica. najuglednejši kino v Ljubljani Tel 124

30.000 Din

brezobrestnega posojila in še nekaj plačam za stanovanje dveh ali ene večje sobe s kuhinjo. Ponudbe na upravo lista pod »Brezobrestno posojilo« 248.

Šofer-mehanik.

trezen, dober vozač z dobrimi spričevali, išče mesta za tovarni ali luksuzni avto; gre tudi h kakšni arovizaciji. Cenj ponudbe pod »Šofer« 258 na upravo »Slov. Na.«

Več spalnic

iz hrastovega, orehovega in mehkega lesa ter več kuhinjskih oprav — prodaja. — Jocij Kurnik. Zgornja Šiška št 51 — Delo solidno — Cene nizke. 42

Prometni zavod za premog d. d. Ljubljana

prodaja po najugodnejših cenah in samo na debelo!

domači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe

Premog Kovaški premog vseh vrst

Koks kakovostni, plavžarski in plinski

Brikete

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/1

OCARINJENJE

vseh uvoznih, zvoznih in tranzitnih pošilk oskrbi umno, skrbno in po najnižji ceni Rajko Turk, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova. cesta 9, nasproti carinarnice. Revizijska pravilnega zaračunavanja carine po menih deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

Zahvala.

Za izraze iskrenega sočutja ob smrti našega ljubljene očeta, starega očeta, soproga in tasta.

Andreja Jamnik

izrekamo vsem našo najtoplejšo zahvalo. Posebno zahvalo smo dolžni onim, ki so pokojniku za časa dolgega in mučnega bolehanja z obiskom skušali lajšati bol, kakor tudi njegovim stanovskim tovarišem in zadrugi klobučarjev za časten zastop in prekrasni venec. Zahvaljujemo se prostovoljnemu gasilskemu društvu v Škofji Loki za polnoštevilčen zastop, godbo in venec, gasilskemu društvu v Kranju, Stari Loki, Zabnici, Virmaše ter župnemu tajniku gospodu F. Kramerju za nagrobni govor, pr. duhovščini. Sokolskemu društvu v Škofjiloki in pa vsem, ki so spremenili pokojnika k večnemu počitku.

Posebna zahvala še pevskemu zboru Škofjeloškega Sokola za žalostinke.

Prisrčna hvala vsem.

Škofjaloka, 3. februarja 1927.

ZALUJOČI OSTALI.